

TID NÆRVÆR FRIHED

ALTERNATIVETS BØRNE- OG FAMILIEPOLITISKE UDSPIL

INDHOLDSFORTEGNELSE:

Indledning	3
1. Et mere fleksibelt, ligestillet og familievenligt arbejdsmarked & samfund.....	4
Forslag 1.1 : Ny barselsmodel	5
Forslag 1.2: Genetablering af børnepasningsorloven.....	5
Forslag 1.3: Omsorg til syge børn - ret til op til 30 dage pr barn.	6
Forslag 1.4: Timebank.....	7
Forslag 1.5: Ret til deltidsarbejde	7
2. Gode daginstitutioner, mere fleksible pasningsmuligheder og ligestilling af pasningsformer.....	8
Flere ressourcer til daginstitutionerne	9
Forslag 2.1: Reelle minimumsnormeringer i børnehøjde i alle dagtilbud.....	11
Forslag 2.2: Gennemsigtighed på og en opgørelse af de reelle normeringer.....	11
Forslag 2.3: Etablering af en børneinstitutionsmiljølov.....	11
Forslag 2.4: Plads til refleksiv samt faglig udvikling i hverdagen.	12
Forslag 2.5: Pengene følger barnet – tilskud til pasning af eget barn	13
Forslag 2.6: Efter- og videreuddannelse til pædagoger og sundhedsplejersker om hjemmepasning.....	15
3. Et kritisk blik på den teknologiske udviklings betydning for børns og unges sociale og personlige udvikling	16
Forslag 3.1: Skærmfrie eksperimentalzoner	17
Forslag 3.2: Efter- videreuddannelse i digital dannelse.....	17

INDLEDNING

I Alternativet arbejder vi for en socialt bæredygtig børne- og familiepolitik. Vi ønsker et samfund, hvor der er langt mere fokus på trivsel, livskvalitet og sammenhold. Vi ønsker, at der skal være tid og rum til at pleje de nære relationer og skabe meningsfulde familieliv med nærvær, samvær, kys og kram.

Den teknologiske udvikling er stærkt tilstedeværende i de flestes hverdag. Mere tid sammen kan ikke stå alene, hvis vi ikke får sluppet skærmen og formår det nærværende samvær. I Alternativet har vi lyst til at tage diskussionen om, hvor meget skærme skal fylde, og tage alvorligt at vi rent faktisk ikke ved nok om, hvad de gør ved børn og voksnes hjerner samt sociale kapacitet.

Vi vil skabe rammer, der gør vores daginstitutioner endnu bedre – bedre på en måde hvor alle børn har de bedst mulige forudsætninger for at trives. Vi mener at god trivsel hos børn og voksne er helt afgørende i forhold til at skabe gode, trygge og udviklende omsorgsmiljøer, der kan støtte barnet i dets naturlige udvikling. Det skal være trygt at aflevere sit barn i sunde, velfungerende og trygge daginstitutioner.

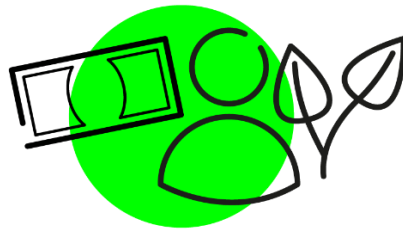
Samtidig skal der være plads til andre former for pasning, da det er vigtigt at værne om familiernes frihed til at vælge det, der passer bedst til dem. I Alternativet ønsker vi en ligestilling af pasningsformer, hvor det er synligt for alle forældre hvilke muligheder, der findes.

Vi vil i Alternativet arbejde for at sikre familierne valgmuligheder, når det kommer til at sammensætte barsel og orlov. Vi ønsker at fremme alle forældres mulighed for at tage barsel, og altid med et blik for, hvad der er bedst for barnet.

Vi vil indrette arbejdsmarkedet, så det i langt højere grad tilpasser sig til Danmarks borgere og ikke den anden vej rundt. Ingen forældre må være så pressede, at de føler sig nødsagede til at aflevere deres syge barn i daginstitution.

Alternativet ønsker gennem en bæredygtig børne- og familiepolitik med trivsel, omsorg og nærvær i centrum at styrke familiers frie valg til at indrette sig meningsfuldt. Og vi er nysgerrige på at undersøge, hvordan øget trivsel og overskud i hverdagen kan bidrage til at fremme den grønne omstilling i hjemmet.

Alternativet ønsker at indføre strukturer, der gør det muligt at blive hjemme og pleje sine nære relationer. Det skal også være muligt at gå op og ned i arbejdstid i takt med, at behov og ressourcer inden for hjemmet kontinuerligt forandrer sig. Alternativets moderne og tidssvarende familiepolitik skal medvirke til at sikre balancen, trivslen, meningen og livsglæden i hverdagen.

1. Et mere fleksibelt, ligestillet og familievenligt arbejdsmarked & samfund

I Alternativet ønsker vi, at alle forældre har mulighed for at tage del i barsels- og orlovslivet og derved få en god start på familielivet.

Vi ønsker også at arbejds- og familielivet får mere bæredygtige vilkår, som afspejles i mangfoldige måder at indrette sig på. I Danmark har vi en god tradition for at arbejdsmarkedets parter udvikler gode svar på ændrede arbejds- og familievilkår gennem overenskomster og virksomhedsaftaler.

Der er derudover en god tradition for, at politiske partier blander sig i debatten om arbejdstid og familieliv og forsøger at hjælpe grundlæggende strukturelle og kulturelle ændringer på vej. Her er der også behov for, at vi i højere grad inddrager familiernes stemme.

I Alternativet vil vi arbejde for at alle parter involveres i udviklingen af et mere fleksibelt arbejdsmarked, som gør det muligt at kombinere arbejde og familieliv på en måde, der er meningsfuldt for den enkelte, og som fremmer det bæredygtige liv. De nedenstående forslag skal ses i forlængelse af Alternativets grundlæggende vision om en 30-timers normarbejdsuge.

FORSLAG 1.1: NY BARSELSMODEL

Forslag om en fleksibel barsels- og orlovsmodel med fokus på barnets perspektiv.

Alternativets børne og familiepolitiske fagråd er på nuværende tidspunkt i gang med at udvikle på en ny barselsmodel jvf. visionen om at sikre familierne valgmuligheder når det kommer til at sammensætte barselsorloven, fremme alle forældres mulighed for at tage barsel, og altid med et blik for, hvad der er bedst for barnet.

En ny model skal også ses i lyset af den nye lovgivning som har sikret øremærket barsel til fædre og medmødre. I Alternativet ønsker vi at forbedre denne lovgivning og fremme muligheden for både længere og mere fleksibel barsel.

I overensstemmelse med Alternativets værdier og måder at udvikle politik på, hvor flere ved mere, er dette derfor også en opfordring til, at sende os jeres bud på en tidssvarende og bæredygtig barselsmodel.

Kontakt:

Mira Issa Bloch

Alternativets børne og familieordfører

mira.alternativet@gmail.com

Nanna Høyrup Andersen

Medlem af fagrådet for børn og familier

frkfut@gmail.com

FORSLAG 1.2: GENETABLERING AF BØRNEPASNINGSORLOVEN

Tidligere havde Danmark en børnepasningsorlov, hvor man kunne få 60 pct. af dagpengesatsen i op til et halvt år, indtil barnet var fyldt 9 år. Ordningen blev afskaffet for børn født efter 2002. Alternativet ønsker at genindføre den tidligere børnepasningsorlov og kalde den 'forældreorlov'. En genetablering af ordningen kan give forældre rum til at prioritere familien, både som en forlængelse af barselsorloven, men også når børnene er ældre. Ligesom ved almindelig barsel skal forældre på forældreorlov sikres ret til at komme tilbage til samme stilling og timeantal som før orloven.

FORSLAG 1.3: OMSORG TIL SYGE BØRN - RET TIL OP TIL 30 DAGE PER BARN.

I dag har mange gennem deres overenskomst ret til løn under barnets 1. og 2. sygedag. Dette harmonerer ikke med virkeligheden, hvor de fleste børn, specielt i deres første 3 leveår, ofte har flere sygedage. Det lægger et stort pres på forældre, når deres børn er syge, og undersøgelser viser, at mange børn bliver sendt i institution eller skole på trods af sygdom, fordi forældrene ikke kan blive hjemme og ikke har mulighed for at få barnet passet.

At syge børn bliver sendt i daginstitution, er på alle måder en rigtig dårlig idé og må betragtes som et decideret samfundsproblem. Først og fremmest er det synd for børnene, fordi de dermed ikke kan modtage den omsorg, de har behov for.

Derudover er det enormt stressende for en forælder at sende et sygt barn afsted velvidende det, barnet har brug for er at blive hjemme. Et andet problem er, at daginstitutionerne ikke er gearede til at tage sig af syge børn, som logisk nok kræver mange ressourcer – og så har vi ikke engang talt om risikoen for at de raske børn og voksne i daginstitutionen bliver smittede. Syge børn i daginstitutioner er på alle måder uholdbart.

Alternativet ønsker at gøre op med denne store udfordring, og foreslår, udover den eksisterende ret til barnets 1. sygedag, at vi indfører en model, hvor forældrene har ret til 30 årlige omsorgs- og sygedage per barn – på samme måde som vi kender det fra Sverige. Svenske forældre brugte i 2019 i gennemsnit kun 7,6 af disse omsorgsdage på trods af, at de havde langt flere til rådighed.¹ I den svenske model finansierer arbejdsgivere og ansatte tilsammen den såkaldte VAB, hvor man får 80 procent af sin løn, når man passer syge børn. Arbejdsgiverne er begejstrede, fordi ordningen reelt skaber færre sygedage og mere tilfredse medarbejdere.

Alternativet ønsker derudover, at der åbnes op for, at nære omsorgspersoner f.eks. bedsteforældre, fastre, mostre, onkler eller nære venner kan tage del i omsorgsdagene, som nogle overenskomster allerede understøtter i dag. Forslaget er i første omgang et oplæg til arbejdsmarkedets parter om at arbejde sammen om at implementere en strukturel løsning, der tilgodeser alle forældre uanset arbejdsplads. Alternativet er ligeledes åben for at drøfte lovgivningsmæssige muligheder for at få forslaget gennemført.

¹ <https://www.forsakringskassan.se>

Et analysenotat fra Børnerådet viser, at 56 % af børnene i Børnerådets undersøgelse har prøvet at blive sendt syge i børnehave. Hvert 10. barn har prøvet det mange gange. Børnene i undersøgelsen fortæller derudover, at forældrenes travlhed gør dem kede af det, forvirrede og bekymrede.²

FORSLAG 1.4: TIMEBANK

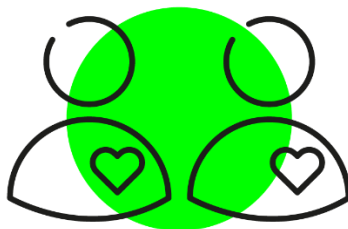
Alternativet vil arbejde for at styrke den sociale bæredygtighed i samfundet ved at indføre ret til deltid i livsfaser, hvor der af forskellige årsager kan være behov for at drosle ned på arbejdet. Vi ønsker med andre ord at give individet ret til at gå ned i tid i perioder, hvor der er behov for dette, for senere at sætte arbejdstiden op, når behovet skifter. Vi opfordrer arbejdsmarkedets parter til at blive enige om en timebanksmodel, der giver ansatte mulighed for at spare arbejdstid op, som senere kan veksles til fritid. På den måde bliver det muligt at arbejde ekstra meget i perioder af sit liv, så man senere kan holde mere fri, for eksempel hvis man er blevet forælder og ønsker mere tid med sit barn.

FORSLAG 1.5: RET TIL DELTIDSARBEJDE

Alternativet vil arbejde for retten til deltidсарbejde. Der kan være livsfaser hvor der af forskellige årsager er behov for at drosle ned på arbejdet. Eksempelvis når man er blevet forælder og ønsker mere tid med sit barn. Syv ud af ti danskere går ind for at give børneforældre en lovsikret ret til at arbejde på deltid. I Sverige har det siden 1995 været en rettighed for forældre at arbejde på deltid, hvis de ønsker det, og i dag op til barnet er 12 år. Forslaget ønskes udviklet i samarbejde med arbejdsmarkedets parter.³

² Bechgaard & Malm, 2017: Børneindblik. København: Børnerådet.

³ <https://www.akademikerbladet.dk/magasinet/2016/magisterbladet-nr-2-2016/danskerne-vi-vil-have-ret-til-deltid>

2. Gode daginstitutioner, mere fleksible pasningsmuligheder og ligestilling af pasningsformer

I Alternativet ønsker vi en ligestilling af pasningsformer og dagpasningstilbud. Det skal være synligt for alle forældre hvilke mulige pasningformer der blandt andet findes indenfor dagtilbudsloven, herunder kommunale og private daginstitutioner, dagpleje og private pasningsordninger samt tilskud til hjemmepasning.

Mangfoldigheden af pasningformer og et mere fleksibelt arbejdsmarked, hvor en bæredygtig familiepolitik er i højsædet, kan bidrage til øget trivsel og gavne den grønne omstilling gennem flere miljø og klimavenlige vaner.

Vi har en stærk tradition for daginstitutioner i Danmark og ifølge Danmarks Statistiks tal fra 2020 var 87.29% af alle børn i Danmark mellem 3 og 5 år indskrevet i en daginstitution. At så mange børn stifter bekendtskab med institutionslivet kalder unægtelig på en kontinuerlig refleksion over, hvordan daginstitutionslivet præger børnene, og hvad daginstitutionernes formål skal være. Den opgave tager vi i Alternativet meget alvorligt.

Vi oplever, at daginstitutionsområdet har været præget af en stordriftstænkning, og at målet om effektivitet og målbar læring de senere år har sat sine tydelige spor på børnenes trivsel og pædagogernes arbejdsglæde. Daginstitutionslivet og barndommen har en vigtig betydning i sig selv og må aldrig reduceres til at være en forberedelse til skolelivet.

Vi ønsker, at politikere udelukkende skal sætte de helt overordnede rammer for daginstitutionernes virke, og vi ønsker i langt højere grad end i dag at give faglig frihed til daginstitutionernes ledelse, pædagoger og forældre. Det ønsker vi, fordi vi

mener, at de er de er mest kompetente til at vurdere, hvad der er brug for i netop deres daginstitution.

Der er mange socialpolitiske argumenter for at prioritere daginstitutionerne, og det er svært med samvittigheden i behold at lade være. Til dem, der kun kan overtales ud fra et snævert økonomisk perspektiv, er der stadig argumenter at finde; de penge, der investeres i de yngste børn, giver det største afkast. Udbyttet af investeringer i mennesker falder proportionalt med alderen, og det er i de tidlige år, man virkelig kan gøre en forskel.

Vi mener, at daginstitutionerne skal være med til at fremme det meningsfulde fællesskab omkring børns leg og ydermere støtte barnets sociale og emotionelle udvikling.

Vores grundsyn er, at sunde, trygge og glade børn har en helt naturlig lyst og begejstring for at lære og udvikle sig på egne præmisser. Det forudsætter et miljø, der udgøres af et tilstrækkeligt pædagogisk personale, som kan sikre børnene en tryk tilknytning og støtte dem i selvregulering. Pædagogernes arbejdsmiljø er også børnenes omsorgsmiljø.

Alternativet stiller spørgsmålstegn ved graden af politisk fokus på børnenes faglighed i daginstitutionerne, som har præget området gennem en længere årrække. Vi ser flere og flere børn, der ved skolestart kan en masse tal og bogstaver, men til gengæld er udfordret på de sociale færdigheder og trivsel. Vi mener, at dagtilbuddene i højere grad skal tage udgangspunkt i børnenes behov for tryk tilknytning, nysgerrighed, begejstring og en naturlig lyst til at udforske verden, så de kan lære sig selv at kende og udvikle personlige og sociale kompetencer, der er helt essentielle for at kunne fungere i fællesskaber.

Flere ressourcer til daginstitutionerne

Alternativet ønsker helt grundlæggende at sætte den offentlige sektor fri. Det gør vi, fordi vi tror på, at kvalitet bedst udvikles nedefra, af ledelse, pædagoger og forældre. Alternativet ønsker også at begrænse de kommunale ledelseslag, med fokus på tilstedeværelse af en daglig pædagogisk ledelse, samt give institutionerne frihed til selv at beslutte, om de vil medvirke til dokumentationsopgaver, møder m.v. De klare fordele ved en sådan model er at en reduktion i den kommunale detailstyring og

dokumentationskrav frigør ressourcer til bedre tid og mere omsorg for det enkelte barn. Og det kan medvirke til større arbejdsglæde og meningsfuldhed for de ansatte.

I 2021 blev loven om minimumsnormeringer vedtaget. Midlerne afsat skal være implementeret senest i 2024 i alle kommuner som et kommunalt gennemsnit baseret på normeringstal fra Danmarks Statistik. Tal som ifølge Danmarks Statistik ikke er retvisende for den reelle normering ude i de enkelte dagtilbud. Det kaldes af fagfolk og forældre, herunder Forældrebevægelsen HvorErDerEnVoksen for papirnormeringer, fordi de kun gælder på papiret, og ikke ude på stuerne hvor børnene og det pædagogiske personale er.

I Alternativet arbejder vi for reelle minimumsnormeringer, der gælder i alle daginstitutioner i hele landet på tværs af kommunegrænser. I Alternativet vil vi ikke bare have papirnormeringer. Vi vil arbejde for, at der kommer minimumsnormeringer i børnehøjde i alle dagtilbud, baseret på en opgørelse af den reelle normering. Vi vil også arbejde for, at de afsatte midler alene går til at løfte normeringerne for alle børn.

Fredensborg kommune har i samarbejde med Forældrebevægelsen HvorErDerEnVoksen, forældre, fagforbund og ansatte udviklet en metode, som kaldes Omsættertabelen.⁴ Det er et redskab, der kan bruges til at sikre opgørelsen af den reelle normering. Disse tal kan være med til at skabe en langt bedre forståelse samt et bedre samarbejde mellem både politikere, forældre og ansatte i forhold til de beslutninger, der træffes på dagtilbudsområdet. Et fælles udgangspunkt for dialog og beslutninger der fremmer daginstitutioner som er for børn.

Forældrebevægelsen HvorErDerEnVoksen har med denne metode udregnet de reelle minimumsnormeringer i over 30 af landets 98 kommuner.⁵

Alternativet vil give de danske daginstitutioner mere frihed, og samtidig tilføre flere ressourcer, så vi kan få gode daginstitutioner med glade og trygge børn samt tilfredse voksne, der kan stå inde for deres arbejde. Vi tror på, at man først og fremmest skal bruge ressourcerne på det, der er vigtigt: nemlig vores børn.

Vi vil konkret arbejde for daginstitutioner med:

⁴ <https://hvorerderenvoksen.dk/reelle-normeringer/>

⁵ <https://hvorerderenvoksen.dk/reelle-normeringer/>

Forslag 2.1: Reelle minimumsnormeringer i børnehøjde i alle dagtilbud.

Det vil sige 1 ansat til 3 børn i vuggestue og 1 ansat til 6 børn i børnehave.

Børnegrupper på stuerne på max 9 børn i vuggestue og 18 i børn i børnehaven.

Forslag 2.2: Gennemsigtighed på og en opgørelse af de reelle normeringer.

Denne information om reelle normeringer skal ligge frit tilgængeligt og kan virke som et middel til at skabe fælles forståelse mellem ansatte, kommune, politikere og forældre. Tallene kan også sikre, at kommunale beslutninger bliver taget ud fra et oplyst grundlag, som er forankret ude i hverdagen i de enkelte dagtilbud. Metoden hertil kan være 'Omsættertabellen'.

Yderligere baggrundsinfo:

Analysebureauet 'Bureau 2000' har lavet en rapport over udviklingen af normeringer i dagtilbud. Den viser med stor tydelighed, at der siden 70'erne er sket en markant nedgang i antallet af ansatte pr. barn, mens antallet af administrative og dokumentationsopgaver er steget. Det har tilsammen resulteret i, at den samlede tid et barn har med en voksen, er på et niveau, som ikke understøtter dets behov.

I Alternativet stiller vi også spørgsmålstejn ved, om det pædagogiske personale altid kan leve op til dagtilbudsloven og FNs Børnekonvention med de rammer, som findes i mange dagtilbud. Desuden er antallet af medarbejdere, der langtidssygemeldes stigende, hvilket kan spores tilbage til de stressende arbejdsvilkår, hvor trivslen halter.⁶

Forslag 2.3: Etablering af en børneinstitutionsmiljølov

⁶ Kilder:

Bureau2000: https://www.bureau2000.dk/CustomerData/Files/Folders/7-seneste-nyheder/1080_b%C3%B8rn-pr-voksen-3008-2019.pdf

Altinget artikel: https://www.altinget.dk/artikel/sygefravaer-for-kommunalt-ansatte-er-steget?SNSubscribed=true&ref=newsletter&refid=forsiden-mandag-morgen-120421&utm_campaign=Altinget.dk&utm_medium=e-mail&utm_source=nyhedsbrev

Arbejderen: <https://arbejderen.dk/indland/undersogelse-bekraeften-daarlige-arbejdsvilkaar-som-har-almvorlige-konsekvenser-for-baade-paedagoger-og-boern/>

HvorErDerEnVoksen: <https://hvorerderenvoksen.dk/normeringsknuser-regnemaskinen/>

Alternativet ønsker, at der udvikles en børneinstitutionsmiljølov, som alle børneinstitutioner skal overholde. Denne lov skal fungere efter samme principper som arbejdsmiljøloven og udstikke rammer for et sikkert og sundt pasningsliv – både hvad angår de fysiske og psykiske rammer. På samme måde som med arbejdsmiljøloven skal der føres tilsyn med børneinstitutionsmiljøloven, og børneinstitutionerne skal kunne pålægges anmærkninger, såfremt loven ikke overholdes.

I Alternativet vil vi gerne diskutere konsekvensen af de mange store daginstitutioner. Selv om forskningen fraråder daginstitutioner med mere end 100 børn, vinder kæmpeinstitutioner med plads til hundredvis af børn frem i flere af landets kommuner. En undersøgelse fra 2015, som stadig er dybt relevant, viser, at børnene i små institutioner sjældnere bliver uvenner og driller mindre, ligesom deres leg er af højere kvalitet, hvilket er essentielt for deres udvikling.⁷

Endvidere mener vi, at denne børnenes miljølov, skal indeholde retten til at få naturen ind i alle daginstitutioner, så alle børn får adgang til naturen i deres hverdag. Naturen kan være med til at fremme sundhed og trivsel.⁸

Daginstitutionerne skal indrettes, så stuerne passer til den børnegruppe, de skal huse. Altså, 9 børn pr. stue i vuggestuer og 18 børn pr. stue i børnehave.

Loven om minimumsnormeringer i alle daginstitutioner med 1 voksen pr. 3 børn i vuggestue og 1 voksen pr 6 børn i børnehave, skal selvfølgelig også være en del af denne børnenes miljølov.

Forslag 2.4: Plads til refleksiv samt faglig udvikling i hverdagen.

Det pædagogiske felt er som alle andre vidensfelter i kontinuerlig bevægelse. I Alternativet vil vi gerne støtte op om pædagogernes faglighed ved at prioritere faglig sparring og efteruddannelse for de pædagogiske ansatte. Sparringsrummene skal danne rammen om refleksivitet, vidensdeling og faglig sparring.

Vi mener, det er kommunernes opgave i samarbejde med de enkelte dagtilbud, ledelsesgrupper og medarbejdere at afsøge, hvilke behov for efteruddannelse der er, samt at sikre ressourcerne til skabe rum for disse sparringsrum. Det skal sikre, at

⁷ <https://www.dr.dk/nyheder/indland/ny-forskning-fraraader-daginstitutioner-med-mere-end-100-boern>

⁸ <https://videnskab.dk/krop-sundhed/forskere-plantede-mos-graes-og-planter-i-byboernehaver-og-styrkede-boerrenes>

både ny og eksisterende viden kan omsættes i praksis. Arbejdet for reelle minimumsnormeringer i børnehøjde spiller en afgørende rolle i forhold til hvilke rammer, der understøtter pædagogernes praksis og faglige udvikling. Det er kommunernes og de faglige organisationers fælles opgave at få indarbejdet tid til refleksion og efteruddannelse i overenskomsterne. Vi ser gerne, at der i overenskomsterne indarbejdes særskilt tid til faglig udvikling, som en del af den ugentlige arbejdstid.

Forslag 2.5: Pengene følger barnet: Tilskud til pasning af eget barn

Alternativet ønsker at indføre en landsdækkende ordning, hvor det offentlige tilskud til en daginstitutionsplads skal følge barnet. Således foreslås, at 90% af det kommunale tilskud, der i dag tilfalder institutionen per indskrevne barn, kan modtages som tilskud til at passe barnet hjemme. Alternativet foreslår, at 10 procent af beløbet afsættes til administration af ordningen. Den person, der varetager omsorgsopgaven for barnet i dagtimerne, modtager tilskuddet, uagtet om det er en forælder eller anden omsorgsperson.

Alternativet vil også arbejde for, at der åbnes for muligheden for at have en indkomst ved siden af hjemmepassertilskuddet. Udover at give flere forældre mulighed for at skabe en økonomisk ramme for hjemmepasning, vil det fremme tilknytningen til arbejdsmarkedet og gøre det nemmere eksempelvis at forfølge en iværksætterdrøm.

Hensynet bag tilskudsordningen er at tilgodese forskelligartede ønsker og behov, hvad angår pasning af børn. Det offentlige system finansierer i forvejen en række forskellige pasningsordninger såsom dagpleje, institutioner og private pasningsordninger.

Ordningen, som ønskes indført på landsplan, findes allerede i en lang række kommuner, og antallet der gør brug af ordningen er steget fra 39 ud af 98 kommuner i 2017 til 61 ud af 98 i 2020.⁹

Denne stigning kan både ses som et udtryk for at imødekomme ønsket fra et stigende antal forældre, der gerne vil passe deres børn selv, samt at kunne indfri

⁹ <https://www.a4arbejdsliv.dk/artikel/markant-flere-boern-passes-hjemme>

pasningsgarantien i dagtilbuddene. Forslaget her sikrer ligestilling for familierne kommunerne imellem, og pasningsformer imellem.

Med en landsdækkende ordning, understøttes også muligheden for at flere kan etablere forældregrupper og foreninger, hvor forældre går sammen om at sampasse og danne legegrupper for børnene på ugentlig eller daglig basis.

Mange hjemmepasende forældre har allerede mulighed for at tage del i fællesskaber, hvor børnene alt efter modenhed og behov kan indgå i udviklende sociale relationer, og den erfaring de har, deles gennem forskellige netværk og den nyetablerede Hjemmeforældrenes Landsorganisation.

Forslaget vil ydermere kunne bidrage til at lette presset på daginstitutionerne. Flere kommuner kan allerede i dag ikke leve op til pasningsgarantien på tilfredsstillende vis blandt andet pga. normeringerne. Med loven om minimumsnormeringer vil rekrutteringsudfordringerne vokse, og endnu mere hvis der indføres reelle minimumsnormeringer i de enkelte institutioner. Sådanne reelle minimumsnormeringer bør træde i stedet for de nyligt vedtagne, som kun gælder som et kommunalt gennemsnit baseret på tal fra Danmarks Statistik, og som ikke viser den faktiske normering på institutionsniveau.¹⁰

Hjemmepasning er i mange børns og forældres interesse. Vi har længe haft viden om, at småbørns stadigt uudviklede nervesystem bedst reguleres af modne og tilgængelige voksne, som barnet er tæt og trygt knyttet til. Dette forslag indebærer en styrkelse af den afgørende voksenkontakt, både når barnet passes hjemme og når barnet benytter pasningstilbud. Forslaget kan endvidere være med til at styrke vores civil- og lokalsamfund, da der vil være mere liv i dagtimerne, og fremme den sociale sammenhængskraft og de meningsfulde fællesskaber.

Vi ser stigende tendens til stress i samfundet, og mener at dette forslag kan være en positiv faktor for at forebygge og nedbringe stress. Det gælder både hos de forældre, der længes efter en roligere hverdag sammen med deres børn, men også i de institutioner, der vil opleve bedre normeringer, når enkelte børn tages ud for at blive passet i hjemmet. Børn får en roligere hverdag uanset hvor de er, hvilket tjener

¹⁰ <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/rigsstat-klumme/2019/2019-04-05-normeringsstatistik>

deres trivsel og udvikling. En stigende trivsel kan også være med til at nedbringe behovet for særlige indsatser.

Vidensråd for Forebyggelses seneste rapport fra 2021 viser, at 16 procent af alle børn under 10 år har udfordringer med deres mentale og psykiske trivsel. Her kan en øget fleksibilitet i pasningstilbuddene være med til at fremme de nære relationer, både i hjemmet og i dagtilbuddet, og derved have stor indvirkning på trivsel og udvikling.¹¹

Forslag 2.6: Efter- og videreuddannelse til pædagoger og sundhedsplejersker om hjemmepasning

Det vigtigt, at sundhedsplejersker og pædagoger har viden om og indsigt i, hvad det vil sige at hjemmepasse, så de efter behov kan bistå med vejledning til forældre, som måtte ønske at drage omsorg for egne børn i stedet for at benytte et dagpasningstilbud.

¹¹ <http://www.vidensraad.dk/nyhed/ny-rapport-om-0-9-%C3%A5riges-mentale-helbred>

3. Et kritisk blik på den teknologiske udviklings betydning for børns og unges sociale og personlige udvikling

Teknologien udvikler sig konstant og giver en lang vifte af muligheder for individet og fællesskabet. Der er meget godt at sige om den teknologiske udvikling, men bagsiden af medaljen er, at vi ser et stigende antal børn og unge føle sig ensomme.

Undersøgelser peger på, at den hurtige behovstilfredsstillelse, som en skærm giver, kan være vanedannende og svække sociale kompetencer og evnen til koncentration og fordybelse.¹² Forbruget af forskellige typer af skærme er eksploderet de sidste 20 år, og i Alternativet er vi optagede af, at man rent faktisk ikke ved, hvordan vores store forbrug af skærme påvirker os. Det massive indtog af skærme kan derfor anskues som et masseforsøg, og i Alternativet ønsker vi at få indført et forsigtighedsprincip, hvor der i højere grad reflekteres over, hvornår og hvordan skærme benyttes. Evnen til at dvæle og fordybe sig er for Alternativet en eksistentiel menneskelig egenskab, som vi skal værne om. Vi synes, det er vigtigt at tage debatten om, hvor meget skærm og sociale medier skal fylde i familierne og i det hele taget.

¹² Rashid, 2017: Sluk. Kbh: Lindhardt og Ringhof

Forslag 3.1: Skærmfrie eksperimentalzoner

I Alternativet mener vi, at den teknologiske udvikling er med til at udfordre nærvær, samvær og empati. Skærmforbruget er tiltagende og skærmene kommer i alle mulige forskellige afskygninger – telefoner, fjernsyn, tablets, computere, spillekonsoller mm. Fælles for dem alle er, at de afskærer os fra den at se andre mennesker i øjnene og være fysisk forbundet. Mobiltelefonen har været med til at udviske grænsen mellem job og privatliv, og den er en tiltagende dominerende faktor i de flestes liv. Vi lever en større og større del af vores liv online, og der er en tendens til, at sociale relationer passes på computeren frem for i stuen. Vi mener, at det udfordrer nærværet og relationerne i familien – og generelt i samfundet -, og vi ønsker at tage dialogen omkring den teknologiske udvikling og de påvirkninger, den har på den sociale og relationelle udvikling for familier og individer.

Alternativet opfordrer til, at der gennemføres eksperimentalzoner, som er skærmfrie. Det kan være i skoler, daginstitutioner, supermarkeder, på arbejdspladser, i restauranter og cafeer, m.m. Samtidig ønsker vi mere forskning i, hvad skærm og eventuelle 'skærmfrie' zoner betyder for de sociale relationer, empati, selvregulering samt det enkelte individs trivsel, fantasi og evne til fordybelse.

Forslag 3.2: Efter- videreuddannelse i digital dannelse

Sundhedsplejersker, skolelærere og pædagoger og andre faggrupper, der har tæt kontakt til børn og unge, skal gennem efter- og videreuddannelse klædes på til at understøtte børn og unges digitale dannelse. En meningsfuld brug af skærme kræver en høj grad af bevidsthed og viden om blandt andet de sociale medier, og hvordan vi som mennesker påvirkes af dem.

